

únor | 2020

ZPRÁVY

Z MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

HRABOŠÍ INVAZE

str. 05 až 07

O hrabošovi

str. 03

Venkovské prvky v novém kabátě

str. 08

Obnova venkova v Pardubickém kraji

str. 10

Další ročník Poznej svého farmáře

str. 11



VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

bezmála 400 lidí vyrazilo ve svém volnu na Orlík, ne však, jak jsme zvyklí, kvůli odpočinku, ale aby pomohli při akci Uklidme Orlík! Povodí Vltavy, které akci pořádalo ve spolupráci s Českým svazem ochránců přírody a s Českým rybářským svazem, tak využilo snížené hladiny nádrže Orlík pro vyčištění od nahromaděných odpadků. Všem společně se nám v 45 lokalitách podél břehů podařilo odpadky naplnit přibližně 600 stolitrových pytlů a posbírat zhruba 30 tun objemného odpadu. Bylo by však dobré, kdyby se o pořádek a čistotu kolem tohoto díla nestarali jen dobrovolníci, ale aby i ti, kteří tuto nádhernou vodní nádrž navštěvují, po sobě uklízeli. Jde přeci o životní prostředí nás všech.

K poklesu hladiny vody v nádrži Orlík se přistoupilo kvůli opravě lodního výtahu na hrázi Orlíka a také prohrábký dna v lokalitě Podolsko-plavební komora Kořensko, kvůli zajištění potřebných plavebních hloubek. V těchto dnech už se nádrž znovu napouští, a pokud budou alespoň průměrné průtoky, můžeme očekávat, že se naplní nejpozději do konce května 2020.

Ostatně o aktuálním stavu vody jsem s řediteli jednotlivých Povodí jednal. Velkým problémem je totiž chybějící sněhová pokrývka. Nejen, že se nedoplní zásoby podzemní vody, ale voda bude zřejmě už brzy na jaře chybět i ve vodních tocích. Hovořili jsme mimo jiné o opatřeních, která přijímají. Prioritou samozřejmě je neohrožit zásobování obyvatel pitnou vodou. Probrali jsme kroky, které mohou na Povodích udělat bezprostředně, ale také dlouhodobá opatření, která nám zajistí dostatek vody i do budoucna. Proto jsme jen loni na Ministerstvu do opatření k omezení následků nedostatku vody investovali 13,7 miliardy korun.



Miroslav Toman
ministr zemědělství

OBSAH:

EKONOMIKA

II OTÁZEK A ODPOVĚDÍ O HRABOŠOVI

Často kladené dotazy a odpovědi ke kalamitnímu výskytu hraboše polního.

03

ROZHOVOR

STUTOX II JE NEJBEZPEČNĚJŠÍ JED NA HLODAVCE PRO POUŽITÍ VE VOLNÉ PŘÍRODĚ

Podle biologa Emila Tkadlece není žádný důvod k obávám z přípravku Stutox II.

05

DOTACE

PŘED A PO: REKONSTRUKCE BOŽÍCH MUK A KAPLIČEK

Společně se Státním pozemkovým úřadem obnovujeme kulturní a venkovské prvky.

08

ROZVOJ VENKOVA

LEADER V PARDUBICKÉM KRAJI

Finanční prostředky určené místním akčním skupinám pomáhají i v Pardubickém kraji.

10

AKCE

STAŇTE SE SOUČÁSTÍ POZNEJ SVÉHO FARMÁŘE 2020

Přihlaste svou farmu do projektu Poznej svého farmáře a propagujte své hospodářství a lokální potraviny!

11

VÝBĚR ZPRÁV

STRUČNĚ V ČÍSLECH

Co se v zemědělství a potravinářství stalo nového?

12

Společnost

ČESKÉ VÝROBKY V ZAHRANIČÍ, TUNY ODPADU Z ORLÍKU, PRVNÍ LETOŠNÍ HŘÍBĚ NHK

Obrazem ze společenských událostí...

13

Na titulní straně: **Emil Tkadlec**

II OTÁZEK A ODPOVĚDÍ O HRABOŠOVI

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský projel diskuse na sociálních sítích k hraboši kalamitě a vybral nejčastější dotazy k prevenci a ochraně před kalamitními výskyty tohoto hlodavce. Tak tedy...

Co to znamená, že je hraboš přemnožený? Nevyskytují se četnější populace hrabošů pravidelně ve vlnách vždy po několika letech?

Přemnožení hraboše polního znamená, že jeho výskyt dosahuje už takového množství, kdy začne významně škodit na produkci či v krajině. Hraboš je totiž problémem nejen zemědělských, ale i lesních ekosystémů. Hraboši se vyskytují ve vlnách, a to v pravidelném cyklu, který bývá 2–5letý. Rok 2019 byl ale rozsahem škod způsobených hraboši mimořádný. Z populačních křivek jasně vyplývá, že populace neklesala v průběhu celé sezóny, přičemž obvykle se populace zvýší v období sklizně, kdy již významně neškodí a pak rychle klesne, jako například při poslední kalamitě v letech 2014 a 2015. Výskyt hraboše v roce 2019 byl však kvůli počasí na mnoha místech kalamitní kvůli enormnímu množství hrabošů, kteří způsobili velké škody v porostech různých plodin, jako ozimy, sady a pícniny. Odtud se pak hraboši vraceli zpátky do nově zasetých ozimů. Kvůli počasí, které pro ně bylo stále příznivé, dokázali své populace opět mnohonásobně navýšit.

Kolik hrabošů je v přemnožených oblastech?

Kolik hrabošů je v přemnožených oblastech?

Na jediném pozemku může být až 3 000 jedinců na jeden hektar, což nastalo v mnoha lokalitách v loňském roce. V takových případech mívá příroda zpravidla vlastní mechanismy. Mezi ně patří například výskyt chorob, které při masivním rozšíření v populaci hraboše vedou k významným úhynům. To však současně představuje značné zdravotní riziko pro okolí.

Můžou hraboše zlikvidovat agrotechnická opatření, například hluboká orba?

Orba je považována za jednu z variant agrotechnických bojů s hrabošem. V dnešní době zemědělci využívají i dalších technologií, které půdu neobrací, ale hluboce ji prokypří. Účinek obou variant se zvyšuje následným válením, nebo lépe upěchováním povrchu speciálními válci. Orba i kypření do hloubky 20 cm naruší systém nor hraboše a působí ničivě i na samotné hraboše. Tato opatření mají nejvyšší efekt v době, kdy je zvýšený počet hrabošů a očekává se ještě další nárůst populace a pak v době snižujícího se, ale stále vysokého, počtu hrabošů. V době plné gradace jsou však tato opatření málo účinná, neboť nezlikvidují populaci efektivně, protože se hraboši rychle vrátí z okolních ploch nebo z ploch s již vzešlou plodinou.

Jaké choroby mohou hraboši přenášet?

Hraboš polní patří mezi přenašeče některých chorob, kterými se mohou nakazit hospodářská zvířata i člověk. S přemnožením a následnou migrací do blízkosti lidských sídel a hospodářských budov rostou rizika jejich přenosu. Mezi tyto choroby patří například tularémie a leptospiroza. Hraboši také rozšiřují klíšťovou encefalitidu a boreliózu. Mohou přenášet toxoplazmózu, Q-horečku a hantavirózu. Několik těchto případů se již objevilo i v ČR, konkrétně na Opavsku.

Co se stane s přípravkem Stutox II, který hraboš nesežere?

Již působením malé vlhkosti, jako je večerní či ranní rosa, dochází k rozpadu granule, čímž se omezuje možnost náhodných otrav jinými živočichy, tedy tzv. necílovými organismy. Zbytky po granulích nepředstavují žádné další nebezpečí.

Zůstanou jedy ze Stutoxu II trvale v zemi, nemohou otrávit spodní vody a půdu?

Účinná látka přípravku Stutox II se v půdě uvolní a vlhkem se úplně rozloží na přirozené látky, které se v půdě běžně vyskytují. Tato látka tak nepředstavuje žádné nebezpečí pro půdu, vodu, ani pěstovanou produkci. Konkrétně se účinná látka fosfid zinku rozloží na malé množství plynu fosfanu, který unikne do atmosféry, kde se rychle rozloží na netoxické látky a zinek, který je přirozenou součástí půdy.

Co je účinnou látkou Stutoxu II?

Stutox II obsahuje 2,5 % fosfidu zinečnatého (Zn_3P_2), to znamená, že 4 granule obsahují 5 mg fosfidu zinečnatého.

Pro jak velký organismus je smrtelná jedna granule Stutoxu II?

Po pozření jedné granule jedincem o hmotnosti do 30 g, kolik obvykle váží hraboš nebo myšice, dojde k úhynu během několika hodin. Čtyři granule znamenají riziko pro savce s váhou menší než 135 g.

Co se stane s přípravkem Stutox II, když ho hraboš sežere?

V kyselém prostředí žaludku hlodavce fosfid zreaguje a vznikne vysoce toxický plyn fosfan. Příznaky otravy se objevují rychle, během několika minut. Smrt nastává zhruba za 3–5 hodin.

Jak dlouho je hraboš uhynulý po pozření Stutoxu II nebezpečný pro další zvířata, která by ho mohla pozřít?

Po dvou dnech by již nemělo být tělo otráveného hraboše zdrojem sekundární otravy, protože většina účinné látky z těla vytéká nebo se odbourá. Toto riziko je ještě eliminováno faktem, že predátoři nekonzumují trávicí ústrojí hrabošů, které je kvůli možné otravě nejrizikovější. To neplatí u některých ptáků, jako jsou sovy, čápi nebo volavky, kteří hraboše polykají celého a vyvrhují jen nestrávené zbytky (chlupy a kosti).

Jak velké je riziko, že na Stutox II uhynou i jiná zvířata?

U sekundárních konzumentů je zaznamenáno přirozené ochranné chování, při němž se při požívání mršiny vyvarují konzumaci gastrointestinálního traktu (požívají pouze hlavu a horní část hrudníku) a nedostanou se do kontaktu s nejvíce kontaminovanou částí uhynulých hrabošů. Pokud uhynulého hraboše sežerou celého, dochází k zvracení a vyvrhnutí kontaminované potravy, a jen ve výjimečných případech může dojít i k úhynu.

ROZHOVOR

STUTOX II JE NEJBEZPEČNĚJŠÍ JED NA HLODAVCE PRO POUŽITÍ VE VOLNÉ PŘÍRODĚ

„Kolem přípravku Stutox II panují zbytečné obavy, jde o nejbezpečnější přípravek na hlodavce. Fosfid zinku je totiž jednoduchá látka, která se rozloží a nezatěžuje životní prostředí,“ říká vedoucí Katedry ekologie a životního prostředí Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého Olomouc Emil Tkadlec.



Stutox II má nyní pověst zabijáka všeho živého, proč na sebe váže tolik mýtů?

Pověst zabijáka má jen u veřejnosti, která není seznámena s působením aktivní látky Stutoxu, což je fosfid zinečnatý. Poslední americká studie, zabývající se touto látkou, je ryze pozitivní a ve srovnání s ostatními rodenticidy vychází dokonce jako nejlepší.

Byl jste při vývoji Stutoxu. O co vám tehdy šlo především, povedlo se vám dosáhnout cílů, které jste měli na začátku?

Přípravek Stutox byl patentovaný v roce 1978 a od počátku byl zamýšlený pro ošetřování velkých lánů. Při jeho

vývoji jsme s kolegy z Akademie věd ČR zvažovali všechna rizika. Rád bych zmínil, že již v té době se ve městech pro hubení hlodavců používaly antikoagulanty (pozn. autora: způsobují narušení funkce srážlivosti krve, což má za následek vnitřní krvácení a později smrt). Zamýšlelo se, že by se mohly používat i ve volné přírodě, ale už v 80. letech se ukázalo, že jde o velice nebezpečnou látku, která má mnohem silnější účinek než jeho předchůdce antikoagulant první generace, protože ve tkáních hlodavce vydrží i několik měsíců. Takže jsem přesvědčen, že jsme zvolili dobře. Ukazuje se, že lepší varianta než Stutox, neexistuje.



Používal se někdy nebo používá se tento rodenticid i v zahraničí?

Fosfid zinečnatý je podle databáze Evropské komise povolen v Rakousku, Německu, Španělsku, Francii, Maďarsku, Lucembursku, Polsku, Slovinsku a Slovensku. Na fosfid zinečnatý přešla i Austrálie, v minulosti totiž používala velmi toxické látky bez ohledu na to, jaké měly působení, protože bojovala s invazními druhy.

Které mýty považujete za ty největší?

Asi největším mýtem je představa, že použití Stutoxu kontaminuje přírodu. Nic takové nehrozí. De facto by se tento přípravek dal aplikovat i v ekologickém zemědělství, protože neznámá pro půdu zátěž. Fosfid zinečnatý se rozkládá na fosforovodík, který okamžitě reaguje s ostatními látkami. Zinek je navíc přirozenou součástí půdy. Je zajímavé, že lidem vadí látka, která není nebezpečná pro životní prostředí. Jedy používané na hlodavce ve městech ale neřeší. Jak jsem již zmiňoval, antikoagulanty se ukládají ve tkáních živých organismů po dlouhé měsíce.

Ve společnosti panuje ještě jeden mylný názor, a to že se přípravek bude plošně sypat po okresech. Nutno zmínit, že jde o lokální využití, a to za podmínek kontrolovaných a schválených Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským a orgány ochrany přírody. Až do roku 2015 se tento přípravek v daleko větší koncentraci používal bez problémů. Nezaznamenal jsem žádné masové úhyny zvířat. Domnívám se, že veřejnost reagovala negativně, protože si myslela, že jde o nové nařízení, které tu nikdy nebylo.

Nakolik je přípravek nebezpečný pro ostatní zvířata?

Úhyny necílových organismů nelze vyloučit nikdy, ať už jde o primární, nebo sekundární otravu. Ale pokud bude přípravek správně aplikován, tedy rovnoměrně rozmetán do porostu, riziko pro ostatní zvířata je minimální. Prvním příznakem otravy fosfidem zinku u zvířat je nechutenství. Pokud tedy zajíc zkonsumuje jednu nebo dvě granule, nebude hledat už další a přežije to.

Pokud by granule byly na jedné kupičce, tak je zvíře může zkonsumovat všechny a nepřežije. Proto je kladen důraz na správnou aplikaci.

Jaké příznaky vykazuje hraboš po pozření Stutoxu, skryje se například?

Pro hraboše je smrtící už jedna granule. Po pozření dávky začíná být apatický, nepohybuje se. Převážně sedí a čeká, co bude, až nakonec padne. Téměř 80 procent jich zahyne pod zemí. U antikoagulantů otrava nastupuje až po třetím dnu, do té doby se hlodavci chovají normálně.

Jaký je váš pohled na hraboší kalamitu?

Mrzí mě, že se celá hraboší kalamita stala předmětem mediálních i politických zájmů. Vadí mi výroky některých mých kolegů – ekologů, kteří by měli do diskuse vnášet fakta a nepodléhat nepravdivým tvrzením. Jako například, že fosfid zinku je zvláště nebezpečný ve vodních roztocích a může kontaminovat vodní tok. To je nemožné, protože fosfid zinku je ve vodě nerozpustný.

Používá se Stutox jen v zemědělství?

Primárně v zemědělství, ale fosfidy se využívají například i u fotovoltaických elektráren. Ale to je samozřejmě jiný příběh...

Uvádí se, že během tří let je počet hrabošů schopný klesnout z tří tisíců na hektar na hustotu menší než jeden na hektar. Kvůli mírným zimám je však situace odlišná, jak se bude situace vyvíjet na jaře? Dá se odhadnout, jak se budou vyvíjet jejich stavy?

Odpověď na tuto otázku nedokáže v tuto chvíli nikdo. Zimní období bývá pro hraboše kritické, protože nemá dostatek potravy, ale z důvodu letošní mírné zimy je na poli mnoho zelených rostlin, takže by kondice přezimujících zvířat nemusela na mnoha místech být až tak špatná. Nejpravděpodobnějším scénářem je pokles početnosti. Nelze ale vyloučit možnost, že hraboši půjdou do další reprodukce.



Kolika let se hraboš dožije? Kolik vrhů může mít za rok? Kdy jsou mladí schopní mít vlastní mláďata?

V laboratorním výzkumu jsme měli samičky, které se dožívaly dvou let a měly dvacet vrhů. Ony rychle dospívají a v den porodu mají takzvaný estrus post partum, což znamená, že v den porodu mohou být okamžitě oplozeny. Ve volné přírodě je to však jiné. Hraboš se průměrně dožije dvou měsíců. V optimálních podmínkách má tento hlodavec extrémně rychlý pohlavní vývoj, mláďata z prvních jarních vrhů otevírají oči již devátý den, za dalších pět dní se mohou začít pářit. A 30 dnů po narození mohou mít potomstvo. Mylně je interpretováno, že za růst populace může vysoká plodnost. Není tomu úplně tak, protože existují organismy, které mají vyšší plodnost.

Myslíte, že si s přemnoženým hrabošem dokáže pomoci sama příroda? Jaký by to mělo průběh, jak dlouho by to trvalo?

Příroda nemá problém s hrabošem. Problém s ním mají zemědělci a epidemiologové, protože v něm přežívají různé patogeny, které může přenášet na lidi a hospodářská zvířata.

Jak se hraboši likvidovali v minulosti?

V minulosti bylo na trhu až 45 různých přípravků. Tenkrát se používalo cokoli. I kdyby hraboš „kvičel“ na poli půl dne, tak to nebyl problém, protože byl tenkrát považován za škůdce a ti se potírali bez slitování. O žádném humánním umírání tehdy nebyla řeč. Hodnotový systém společnosti se však postupem času změnil...

Od hraboše jsou děravá už nejen pole, ale i sady, zahrádky a trávníky podél ulic. Čím vším se hraboš živí?

Hraboš polní je býložravec s vysokou mírou metabolismu, což znamená, že každé tři hodiny potřebuje něco sníst. Pokud by víc než 12 hodin nejedl, může u něho dojít k hypoglykemickému šoku.

Má rád dvouděložné byliny, tedy jetel či vojtěšku, které jsou nutričně hodnotné a získává z nich vodu. Je to i logické. Aby se mohl tak explozivně rozmnožovat, potřebuje základní stavební prvek těla, a tím jsou bílkoviny. Samozřejmě se může rozmnožovat i na travnatých místech, ale jeho reprodukce už nebude dosahovat takových rozměrů. V případě nedostatku vody, migrují na jiná místa. Mohou zaútočit na lesní školky nebo v ovocných sadech okousat kmínky, protože se snaží dostat k míze.

Lze si vzít z hraboší kalamity nějaké poučení?

Hraboší kalamita vyvolala debatu, jak těmto kalamitám předcházet. Určitě je dobré mít situaci řádně popsanou, mít sesbírána data a na jejich základě hledat řešení pro další případy. Z monitoringu lze připravit i systém kvantitativních předpovědí, jak se může situace vyvíjet v příštím roce apod.

Poučil jsem se i já, jako vědec... Uvědomil jsem si, že zkoumat populační dynamiku je jedna věc, ale pochopení dynamiky škod je věc druhá. Kroutil jsem hlavou nad prohlášeními některých akademiků, kteří tvrdili, že není nutné zasahovat proti hrabošovi, protože populace hraboše klesne. Takové výroky mi přijdou neuvážené a zemědělcům jsou k ničemu. Je pravda, že počty hrabošů klesnou... Ale za jak dlouho? Kdy bude pokles pod prahem škodlivosti? To přece není rada pro zemědělce, kterému hraboši právě škodí na ozimech. Předpokládal někdo, že bude taková mírná zima? Bohužel akademici mají často jiný úhel pohledu a jejich rady pro zemědělce jsou tím ovlivněny.

DOTACE

PŘED A PO: REKONSTRUKCE BOŽÍCH MUK A KAPLIČEK

Drobné sakrální stavby, které jsou neodmyslitelnou součástí české krajiny, zachraňujeme od roku 2016. Mezi žadatele jsme již rozdělili celkem přes 871 milionů korun. Boží muka, kříže a kapličky obnovuje i Státní pozemkový úřad. Ročně pro tyto účely vyčleňuje z rozpočtu kolem jednoho milionu korun. Podívejte se na některé z nich.

KAPLE PANNY MARIE USTAVIČNÉ POMOCI U HORŠOVSKÉHO TÝNA



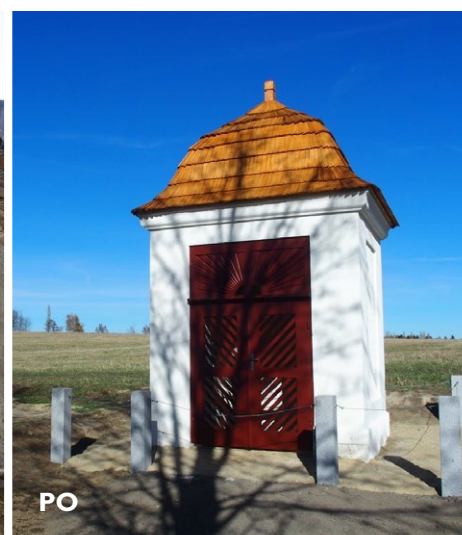
KAPLE SVATÉHO AMBROŽE V BUKOVICI



BOŽÍ MUKA V ZÁHOŘANECH U LITOMĚŘIC



KAPLE SVATÉ TROJICE V MILAVČI



KAPLE PANNY MARIE V KLADRUBECH U BERANOVA



ROZVOJ VENKOVA

LEADER V PARDUBICKÉM KRAJI

Představujeme vám aktivity a projekty v Pardubickém kraji realizované prostřednictvím metody komunitně vedeného místního rozvoje s podporou Evropských strukturálních a investičních fondů (ESI).



MODERNIZACE ZEMĚDĚLSKÉ FARMY

Žadatel: Leoš Pavlíček

Společně s bratrem se rozhodli vybudovat moderní rodinnou farmu, která v sobě bude spojovat chov ovcí a zároveň chov včel, který je orientovaný na produkci medu, včelího vosku, propolisu, mateří kašičky a kvalitních včelích matek a oddělků. Díky finanční pomoci si mohli pořídit novou techniku k obracení a hrabání krmného sena a k zajištění soběstačnosti.



KOMUNITNÍ CENTRUM RANÁ

Žadatel: Římskokatolická farnost Raná

Podpořen byl projekt rekonstrukce zchátralého objektu farní stodoly, ve kterém vzniklo komunitní centrum. Výsledkem tak je zázemí pro služby sociálního začleňování (sociální poradenství, besedy, společné akce a vznik kontaktního místa potravinové pomoci) a vzdělávacích a volnočasových aktivit.



MECHANIZACE PRO CHOV A VÝCVIK KONÍ

Žadatel: Leona Málková

Paní Málková se zabývá chovem a výcvikem koní pro hipporehabilitaci a hippoterapii. Díky nové mechanizaci již nedochází při manipulaci s krmným ke ztrátám, hnůj je možné nakládat přímo na vlek a nastýlání boxů se zrychlilo.



VYBUDOVÁNÍ VEŘEJNÉHO OSVĚTLENÍ

Žadatel: Město Lázně Bohdaneč

V roce 2018 bylo díky penězům z EU dobudováno moderní a k životnímu prostředí šetrnější osvětlení u smíšené cyklostezky spojující lázeňské město a nedalekou obec Živanice.



CHODNÍK V POMEZÍ

Žadatel: Obec Pomezí

V rámci projektu vznikl chodník v délce 174 m podél páteřní komunikace II. třídy v obci Pomezí. Výstavbou chodníku se zvýšila bezpečnost chodců ve velmi frekventovaném a dosud z hlediska dopravní bezpečnosti neřešeném úseku mezi základní školou, školní jídelnou a mateřskou školou.

PŘIHLASTE SE DO 7. ROČNÍKU PROJEKTU

Poznej svého Farmáře

2020

PROJEKT JE ZAMĚŘEN NA PODPORU

malých prvovýrobců po celé republice. Sérii edukačně poznávacích akcí se tak snaží zvýšit povědomí obyvatel o nabídce a možnostech farmářů v dojezdové vzdálenosti. Společně s hostitelskou farmou se představí i další lokální chovatelé a pěstitelé, kteří nabídnou své produkty na malém farmářském trhu, který je součástí akce.

PRŮBĚH AKCE

Moderovaný doprovodný program, farmářský trh, bohatý doprovodný program pro rodiny s dětmi. Akce jsou připraveny s ohledem na prostorové a kapacitní možnosti farem se snahou zajistit co nejvyšší návštěvnícký komfort při co nejmenším narušení provozu farem.

PŘÍPRAVA AKCE

v pátek zajistí produkční tým projektu (stavba stanů, farmářských stánků a dětských stanovišť)

Realizace akce: sobota (10:00 – 15:00)

FINANČNÍ NÁKLADY

Celá akce je pro hostitelskou farmu zdarma. Veškerá produkce a propagace je hrazena z prostředků projektu a je v režii organizátora projektu. Farma se finančně na akci nijak nepodílí.

VÝBĚR HOSTUJÍCÍCH FAREM:

březen – duben 2020 (všechny přihlášené farmy navštíví organizátor akce)

REALIZACE AKCE

květen – září 2020

Více k projektu [zde](#).

VÝBĚR ZPRÁV

STRUČNĚ V ČÍSLECH

Lesy České republiky loni vybudovaly a obnovily tůně a mokřady. Potravinové banky, které pomáhají. Budování rybníků jen na ohlášení. Hřebčín v Kladrubech nad Labem táhne. Rekordní pokuty od Státní veterinární správy.

420

tůní a mokřadů v loňském roce obnovily Lesy České republiky. Dále zavodnily příkopy v lužních lesích v Podyjí a oživily desítky hektarů rašelinišť. Vše za 13,5 milionu korun v rámci vlastního programu Vracíme vodu lesu. K největším loňským projektům patří první etapa obnovy rašeliniště u obce Hora Svatého Šebestiána v Krušných horách, kde vznikly stovky přehrázek a tůní.

4 700

tun potravin shromáždily loni potravinové banky. Podle České federace potravinových bank jde meziročně o téměř 600 tun více. Pomoc putovala k 100 tisícům lidí.

2

hektary rozlohy a 2,5 metru výšky hráze mohou mít nově malá vodní díla, a to bez klasického stavebního řízení. Výstavbu stačí pouze ohlásit vodoprávnímu úřadu. Cílem je urychlit výstavbu malých vodních děl a terénních úprav sloužících k zadržování vody v krajině.

84 212

lidí v uplynulém roce navštívilo Národní hřebčín Kladruby včetně jeho pobočky ve Slatiňanech. Ve srovnání s předchozím rokem je to přibližně o 1 500 lidí víc. V uplynulém roce se nejstaršímu hřebčínu na světě podařil zápis Krajiny pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem na Seznam světového dědictví UNESCO. Hřebčín také oslavil 440. výročí od založení dvorního hřebčína.

33 000 000

korun loni Státní veterinární správa vybrala na pokutách, což je takřka o 7 milionů korun více než v roce 2018. Jde o nejvyšší částku v historii. Dále přibývalo podnětů na možné týrání v chovech zvířat. S tímto trendem přímo souvisí rekordní počet zjištěných případů porušení zákona na ochranu zvířat proti týrání.

519 900

hektarů plochy bylo v roce 2018 v ekologickém režimu. Největší podíl plochy obdělávané ekologickým způsobem mělo s 24,1 % Rakousko. Za ním se s podílem 20,6 % umístilo Estonsko a třetí skončilo s 20,3 % Švédsko. Nad deset procent zemědělské půdy obhospodařované ekologicky mají kromě České republiky ještě Itálie, Lotyšsko, Finsko a Slovinsko.

SPOLEČNOST

ČESKÉ VÝROBKY V ZAHRANIČÍ, TUNY ODPADU Z ORLÍKU, PRVNÍ LETOŠNÍ HŘÍBĚ NHK



Česko vystavovalo na nejvýznamnějších mezinárodních potravinářských veletrzích – v arabském světě na Gulfood v Dubaji a na bioveletrhu BioFach v Norimberku, kde mohli návštěvníci ochutnat výrobky od českých biofarmářů a biovýrobců



▲ Dobrovolníci sbírali kolem celé vodní nádrže Orlík odpadky, které byly dříve schované pod hladinou. Organizátoři využili stavu, kdy byla přehrada upuštěna kvůli přestavbě lodního výtahu. „Věřím, že si všichni návštěvníci přehrady uvědomí, že odpad do přírody nepatří a budou po sobě vždy uklízet,” řekl ministr Toman na akci Uklidíme Orlík! Orlická přehrada je největším vodním dílem v ČR.



▲ V Národním hřebčíně Kladruby nad Labem se narodilo první letošní hříbě. Vlastně dvě. V pobočce ve Slatiňanech klisnička Regencia, v ten samý den v hřebčíně v Kladruzech nad Labem klisnička Esita.